

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԻԶԳԵՐԱՏԵՍՉԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՀԱՇՏԵՑՄԱՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՅԻԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱՀԱՎԱՍՏԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ
ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄ

Ներողամտության և քաղաքացիական ինտեգրման ազգային հայեցակարգի և 2014 թվականի գործնական պլանի կատարման մասին զեկույց

Մարտ, 2015 թվական

**ზავთეგმანს ს ქაღაქაგჲასკანს ჲრადახადასაროქჲანს ჲარგეროდ Ⴀრასთანსჲ
აქსთასკანს ნახარარჲი აჯასათასკად**

ზასგს. Ⴀქჲჲასჲ, 0134, ჲ. ლენსჲდს Ⴀ. N°3/5

ზნთასჲთუ. +995 32 2923299; +995 32 2922632

ყასჲ-ღჲ. www.smr.gov.ge

ღჲ.-Ⴀნთუ. tinagog@hotmail.com

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն.....	4
Ռազմավարական ուղղությունների շրջանակներում իրականացված գործունեություն.	
I. Օրենքի գերակայություն	6
II. Կրթություն և պետական լեզու	9
III.Մեդիա և տեղեկատվության մատչելիություն.....	18
IV. Քաղաքական ինտեգրում և քաղաքացիական մասնակցություն.....	20
V. Սոցիալական և տարածաշրջանային ինտեգրում	24
VI. Մշակույթի և ինքնագոյի պահպանում	26
VII.Հաշտեցման և քաղաքացիական իրավահավասարության հարցերով պետական նախարարի աշխատակազմի իրականացրած գործունեությունը.....	29

- Vრასათანის ნაქააგახის ქარჯიქიონრ,
- Aგგაქინ ანქთანგოქანს ჯორხიქი აჯასათასკადრ,
- Vრასათანის ქოქიქრქასკან აკაჯთასანის აჯასათასკადრ,
- Vრასათანის Vნსორქნასკან Cნსორასკან ჯანანასქოქიქ,
- ქრქიქსისი Sასკრქქოქონ,
- ქქლნო ქარქიქი თარადაჯრქანთონ აქსთასკან ქრადორ-ნახანგასქსთი ქარჯიქიონრ,
- Sამგქს-ღასქასქქის თარადაჯრქანთონ აქსთასკან ქრადორ-ნახანგასქსთი ქარჯიქიონრ,
- Vასქსქის თარადაჯრქანთონ აქსთასკან ქრადორ-ნახანგასქსთი ქარჯიქიონრ,
- Vრასათანის ხანრასქინ ხაქორქონრ,
- Oსთოქქინქრის მასნასგქსთასკან გარგასმან აგგაქინ ქსნსორქონრ,
- Gნახასთმანს ს ქნსოქიქონსქრის აგგაქინ ქსნსორქონრ,
- Vრასათანის ჯორხიქარასნის აგგაქინ გრასქარასნრ:

Sთქნ გქსთოქვრ ართასგოქონრ 2014 ქქასკანის Gორქნასკან აქლანოქ ნასქასთქსქად ქქს ნასკმასქარასკან ნოქოქოქასქრ` ოქსნქის გქრასქასქოქას, ქრქოქასს ს აქსთასკან ქქქქი, მქქიასქი ს თქქქსქასთქოქასს მასთქქიქოქასს, ქრასქასკანს ქინსთქქრმანს ს ქრასქასგქასკანს მასნასქსთოქასს, სთგქასქასკანს ს თარადაჯრქანასქინს ქინსთქქრმანს, მჯასქოქის ს ქინქნასგოქის აქასქასანმანს, Vრასათანის ქჯასანოქასსს ქოქმქს ქრასკანასგქსად მქქოქსთონსქრქ: ჯაჯქსთოქი ქამანასქასმქქოქის რნქასგქონრ Gორქნასკანს აქლანის ქრასკანასგქსანრ მასნასქსთოქიქონს ქქინ ოქსნსთონრ ნასქასგახის ქარჯიქიონრ, Aგგაქინ Aნქთანგოქასსს ჯორხიქორქონრ ს ქრქიქსისი Sასკრქქოქონ:

2014 ქქასკანისქინ ქრასგასქ «Sქრქოქამსთოქასსს ს ქრასქასგქასკანს ქინსთქქრმანს აგგაქინს ხასქსკასქარქქის ს 2009-2014 ქქასკანსსქრის Gორქნასკანს აქლანისქ» ქამსქსთონრ ს Oქსთასკანს ნასქასარარქის აჯასათასკადრქ სქსსქს აჯასათასანქრ ნორ ოასკმასქაროქასსს ს ხსთასგას თარქინსქრის Gორქნასკანს აქლანის მჯასქმანს ქრას: Aქს ნასქასთასქოქი Oქსთასკანს ნასქასარარქის აჯასათასკადრქ ს ანსკასქი ქორქასგქსთსსქრის ჯთონრქ მქასანასქარ აქასორასსთქსქინ **Sქრქოქამსთოქასსს ს ქრასქასგქასკანს ქინსთქქრმანს აგგაქინს ხასქსკასქარქქის ს 2009-2014 ქქასკანსსქრის Gორქნასკანს აქლანის ქასთარმანს გნახასთმანს ქასასთასქოქიქ:** Aქს **ქასასთასქოქიქონრ** ართასგოქქქსქინს აქინ ოქრასკანს ს ქრასგასსასკანს მქსთონსსქრქ, ოქრონქ ინსასთქონრ 2ქინს ხასქსკასქარქქი ქრასკანასგქსსქქას, მჯასქქქსქინს ნასს ხანანასქარარასკანსსქრქ: Sორ ოასკმასქაროქიქონსთონრ ს Gორქნასკანს აქლანთონრ ქრასთასგოქქქსს ქოქონრ ოქრასკანს არქოქონსსქრქ, ქასქ ქრასგახასქასქოქადს ქრასგქოქონსსქრქ ს ქქქოქიქონსსქრქ ქ ინსასთი ქასთნქქს:

ჯაჯქქსთოქი ქამანასქასქოქასსთონრ, აქლანასქოქოქადს მქქოქსთონსსქრქი ქრასკანასგქსანს გორქონრ Oქსთასკანს ნასქასარარქის აჯასათასკადრქინს ასქსთიქონრქსს აჯასქსთონრ 2ქ Vრასათანის SსV-ქ

Թրեֆիկինգի դեմ պայքարի հարցերի մասին ազգային փոքրամասնությունների գիտակցության բարձրացում

2014 թվականի ընթացքում Վրաստանի Արդարադատության նախարարությունը մարդու վաճառքի (թրեֆիկինգի) դեմ պայքարի միջգերատեսչական համակարգող խորհրդի, միգրացիայի միջազգային կազմակերպության և «Միգրացիայի կենտրոն» ոչկառավարական կազմակերպության հետ սերտ համագործակցությամբ ազգային փոքրամասնություններով բնակեցված տարածաշրջաններում տեղեկատվական հանդիպումներ անցկացրեց մարդու վաճառքի, անօրեն միգրացիայի վտանգների և դրանցից պաշտպանվելու միջոցների մասին:

Այսպիսի ինը տեղեկատվական հանդիպում անցկացվեց Մաոնեուլիում, Բորջոմիում, Ախալցխիում, Ախալքալաքում, Նինոծմինդայում, Գարդաբանում, Ծալկայում և Սարթիճալայում: Ընդհանուր առմամբ, հանդիպումներին մասնակցեցին ազգային փոքրամասնությունների 268 ներկայացուցիչներ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում, ներքին գործերի նախարարության ակադեմիան ակտիվորեն իրականացնում էր ազգային փոքրամասնությունների իրավահավասարության պահպանության քաղաքականություն: Այս տեսանկյունից անցկացվեցին հետևյալ միջոցառումները.

- Ակադեմիայում գոյություն ունեցող ծրագրերում համապատասխան փոփոխություններ մտցվեցին և ավելացան «Խտրականության բոլոր ձևերը արմատախիլ անելու մասին» և «Անձնական տվյալներ» ուսումնական դասընթացներ, որոնց շրջանակներում վերապատրաստվեցին Վրաստանի ներքին գործերի նախարարության գործող և ապագա աշխատակիցները,
- Ակադեմիայի ոստիկանական կարգավորման իրավական մագիստրային ծրագրին ավելացավ այնպիսի հարցերի դասավանդում, ինչպիսիք են «Խտրականության բոլոր ձևերի անթույլատրելիություն» և ոստիկանության առանձնահատուկ դերը խտրականության բոլոր ձևերի դեմ պայքարում»,
- Դասավանդման գործընթացում նշանակալից ուշադրություն հատկացվեց մարդկանց իրավահավասարության խախտման և ռասսայական խտրականության, խտրականության անթույլատրելիության հարցերի ուսուցմանը: Թաղային տեսուչների, ինչպես նաև պարեկային և սահմանապահ ոստիկանության պատրաստության և վերապատրաստության հատուկ կրթական ծրագրերը ընդգրկում են ուսումնական դասընթաց «Ոստիկանությունը բազմազգ հասարակությունում» վերնագրով:

2014 թվականի հուլիսին Ներքին գործերի նախարարության և Ժողովրդական պաշտպանի աշխատակազմի միջև ձևակերպված Պայմանագրի շրջանակներում, ակադեմիայի ունկնդիրների համար անցկացվեց սեմինար, որը նվիրվեց սահմանափակ կարողություններով անձանց իրավունքների պաշտպանության հարցերին:

Ազգային փոքրամասնություններով բնակեցված (Սամցխե-Ջավախեթի, Քվեմո Քարթլի, Կախեթի տարածաշրջանների) մարզային վարչությունների կողմից իրականացված գործունեություն

Հաշվետու ժամանակաշրջանում, Սամցխե-Ջավախեթի մարզային վարչությունում և տարածաշրջանի մունիցիպալիտետներում ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցիչների դիմումներին արձագանքումը տեղի էր ունենում օրենքով սահմանված ընթացակարգերի պաշտպանությամբ:

Փոքրամասնությունների ներկայացուցիչներին պատշաճ բանավոր բացատրություններ տրվում էին մայրենի կամ նրանց հասկանալի լեզուներով:

2014 թվականին Սամցխե-Ջավախեթում նահանգապետի վարչության տարբեր կարիքների մասին դիմում ներկայացրեց ազգային փոքրամասնությունների 57 ներկայացուցիչ: Դիմումները, հիմնականում կապված էին սոցիալական օգնության խնդրին:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում, Սամցխե-Ջավախեթի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ռազմավարության Գործնական պլանի մշակման վրա ընթանում է ակտիվ աշխատանք: Այս նպատակով ստեղծվեց հինգ աշխատանքային խումբ, որոնց գործունեությունում նույնպես ընդգրկված էին ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցիչները:

Քվեմո Քարթլիի տարածաշրջանի Դմանխի, Թեթրիձորայի, Գարդաբանի և Ծալկայի մունիցիպալիտետներում տեղական իշխանության ներկայացուցիչները բնակչության հետ պարբերաբար վարում են տեղեկատվական հանդիպումներ օրենսդրական նորությունների, մասնավորապես, նոր հակախտրականության կարգավորումների հետ նրանց ծանոթացնելու նպատակով:

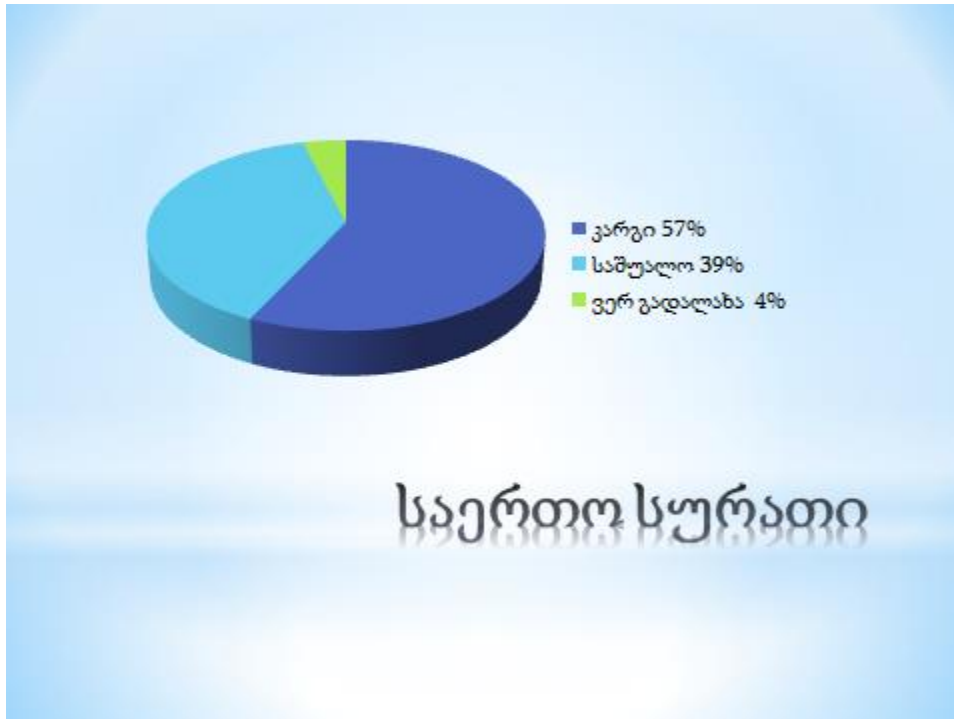
7 ქულა 129 – 7 მჩაძირ 129

8ქულა 144 – 8 მჩაძირ 144

9 ქულა 170 – 9 მჩაძირ 170

10 ქულა 44 – 10 მჩაძირ

მოსწავლეებია რაოდენობა - ავსტრისის რეპრეზენტაცია

კარგი - კარგი

საშუალო - საშუალო

ვერ გადალახა - ვერ გადალახა

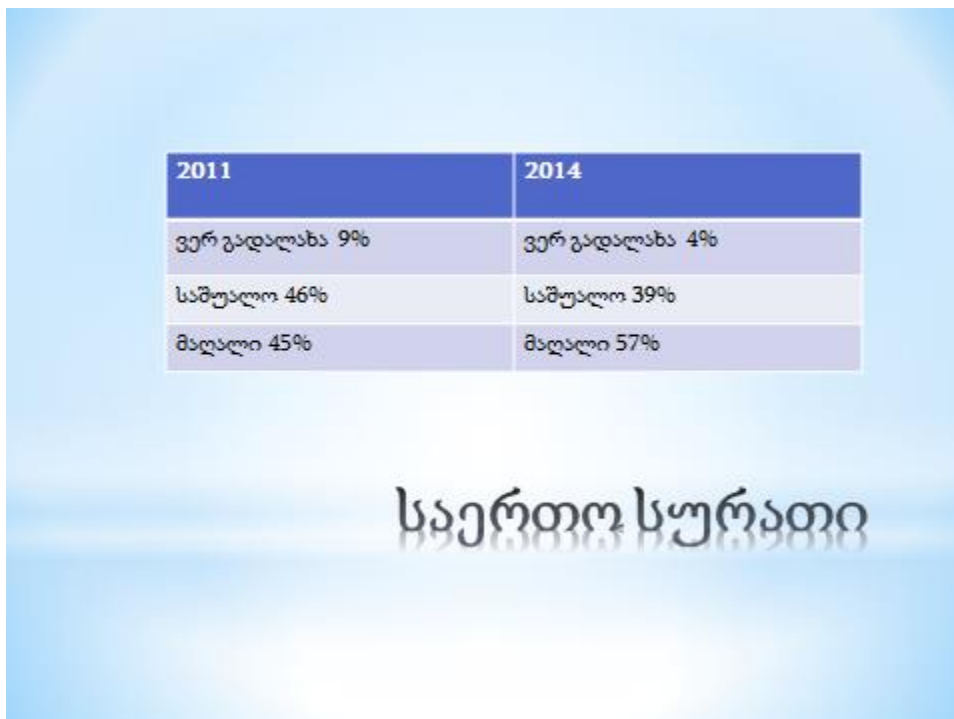
საერთო სურათი - საერთო სურათი

ვერ გადალახა- 2ქი ხაუქსახარქე

ქულა - მქასქორ

2011 წლის მონაცემებთან შედარება - ჯამსმასთორქონ 2011 ქქასქანქი თქქასქნქქი ხსთ

ვერ გადალახა - 2ქი ხაუქსახარქე

საშუალო - შიგნით

მაღალი - წარბი

საერთო სურათი - ცნობილიყო აყარს

ქრავ ჯედი ალიარ

ბრავრინ მასნასეიო იოსიეჩინერე იყრიგნეროი ქრავ ჯედი იოსიემანერე გიეახეი, ანგ ენ კანონი ქარბანქნერ იოსიეჩინერი ხამარ, კადმასერეიონ ენ თარერე ართარასარანასკან მჩიეგათონენერ (ამანორეა, ამანოაქინ, აჯნანაქინ ხანეხანერ, რანასთეიბნერინ ს გრიონერინ ნქირქად ირერ, კრინასკან/ადეაქინ თინახანეხანერ, გიეახანეხანერ, მრეიოქნერ, ნერკაქეგონენერ ს აქინ):

ბორ მანსკაქარბი ბამანონიეგ ხეიო გიოიონ ასთეიქიონ ე ჯედი სთქორიონერი ხონერ ` «ქრავ ჯედი ალიარ»: «ქრავ ჯედი ალიარ» კაროი ენ ხადახელ იქინორიონერე, იოსიეჩინერე, აჯასერონერე, ბნორიონერე ს ხამანქი აქ ნერკაქეგონეჩინერე: ბრავრინ რნეგრქქად იოსიეჩი აქართასკანოქეიონენ ე, ირ ქარბანქნერ ანგკანგნი ქრავ ჯედი თეიასკან იოსიეჩინერინ, ხოგა ნრანგ მასნადქითასკან გარეგანან მასინ ს ბანოქეგნი კრეიოქნან ხამასკარეიონ თარადქად ნორიოქნერინ:

სკონერენერ სარქეაქორელი ს იოსონასკან გორბრეგერე არეიონასქეს ქარელი ხამარ იოსიეჩინერი მასნადქითასკან გარეგანან ადეაქინ კენთონერე ბრავრინ რნეგრქქად იყრიგნერინ ქიქანგონი ე ანხრადქეო გიე, ათიქი-თესა სარქეაქორანქ, იოსონასკან-იქითოქასკან ს იქიქასქიქ სიოქერ:

2014 ქქასკანი ხიქთენერე ამასქ თქქანეროქ, «სთქორეგნენქ ქრავერენერ, ირქეს ერქორე ქედი» ბრავრინ ჰრეჯანასკნერონ ადეაქინ ქიქრამასნოქეიონენეროქ რნასქექად თარადაჰრეჯანენერი 90 იყრიგი «ქრავ ჯედი ალიარენერონ» ხაქქიონ ერ 3 545 იონსქიქ, აქსთეიეგ.

აჯასერო	2625
იოსიეჩი.	
• ქრავ ჯედი	220
• აქ ათარქაქი	264
ცნოამენერ.	484
ჯამანქი ნერკაქეგონეჩი	436

Փոխանակման և բարեկամության նախագծեր

2014 թվականին «Սովորեցնենք վրացերենը, որպես երկրորդ մայրենի» ծրագրի մասնակիցների 65%-ը պլանավորեց (5% - 2011 թվականին) և իրականացրեց փոխանակման ծրագրեր: Հայկական և ադրբեջանական դպրոցները բարեկամացան տարբեր տարածաշրջանների վրացական դպրոցների հետ:

Մարզիչ-ուսուցիչները որոնեցին գործընկեր դպրոցներ Վրաստանի տարբեր քաղաքներում (Թբիլիսի, Գուրջաանի, Գորի, Գարդաբանի, Սագարեջո, Ջեստափոնի, Խաշուրի, Չաքվի և այլն) և կազմակերպեցին այնպիսի փոխանակման միջոցառումներ, ինչպիսիք են միմյանց հյուրընկալությունը և բնակությունը մեկ շաբաթվա ընթացքում, դասերին ներկայությունը, միասնական համերգ/բեմադրություն, տարբեր կերակրատեսակների ծանոթացում, Վրաց Ուղղափառ, Հայ Առաքելական Եկեղեցիների, մզկիթների և այլ մշակութային հուշարձանների դիտում:

Նախագիծ «Վրաց լեզուն ապագայի հաջողության համար»

Ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման կենտրոնը «Վրաց լեզուն ապագայի հաջողության համար» ծրագրի նպատակներին հասնելու համար 2014 թվականին առանձնացրեց երկու հիմնական ուղղություններ. մանկավարժների գործուղում ոչվրացալեզու դպրոցներ և ուսումնական ռեսուրսների ստեղծում:

Ծրագրի շրջանակներում, 2014 թվականի ընթացքում ոչվրացալեզու դպրոցներ օժանդակ ուսուցիչների գործուղումն իրականացվեց երկու փուլով.

1. 2013 թվականի վերջին մրցույթի արդյունքում ընտրվեց 23 մասնակից, ովքեր 2014 թվականի հունվարին մասնագիտական ունակություններից և վրաց լեզվի ուսուցման ժամանակակից մեթոդներից անցան ինտենսիվ վարժանք: Նախապատրաստություն անցնելուց հետո ընտրված մանկավարժները բաշխվեցին Սամցխե-Ջավախեթի, Քվեմո Քարթլիի և Կախեթի տարածաշրջանների ոչվրացալեզու դպրոցներին:
2. 2014 թվականի հունիսին ծրագրի շրջանակներում հայտարարվեց մրցույթ, որի շրջանակներում ընտրվեց 81 մասնակից, այստեղից.
 - 53 – վրաց լեզվի օժանդակ մանկավարժ,
 - 17 – պատմության մանկավարժ,
 - 11 – աշխարհագրության մանկավարժ:

შინჯს თარაბაჯოვან ნილირიქლქ რილი მასნასქიგნქრნ ანგვან ქარქანქ ხქსიქქ მნიიქნქრქგ.

- Ⴀასარანქ ქარქლი მასნაგქითასქან ინასქიქიქინქნქრ,
- Ⴀრასგქრქნქ, ირქქსა Ⴡრქრიქქ ლქქქ, ისიიქმან მქიიიქიქქა/ლქქქ ს ათარქქაქი ქნსქქქქად ისიიქნი,
- Ⴀნსქიქიქქ ისიიქნი:

2014 Ⴀქასქანქ იქსქსქმქრქ იქრიქქამქ, Ⴀრასქრქნ Ⴀნიქქქქად Ⴡრ 210 იქანქასქ მანსქასქარქ: Ⴀარაბაჯოვანქსქრიიქ Ⴀრასქრქ მასნასქციქქანს ხქმანასქან გორქონქნიქიქიქრქ ნქრქქასქგნიიქქ.

- ჰამასქათასქანს ათარქქაქი თქქასქან მანსქასქარქქინ იქნიქიქიქნი - იქასქი აქლანასქიქრიიქქ ს ქარნი,
- Ⴀრთასქასქარანასქან ასქიქქიქიქინქნქრქ ქრასქანასქნი,
- Ⴀრასგ ლქქქ/ასქათნიქქანს ს აქქასქრქასქციქქანს ქამქასქნქრქ/ასქიქმქნქრქ ქასქმასქიქრიიქქ,
- ჰიქრიქნსქასქიქ Ⴀნსქანქქქინ ქრასგ ლქქქქ ისიიქნი:

ნიქქრასგასქქცი აქასქქრთნქრქ ასქიქიქნი ქრასგ ლქქქქ ისიიქმანასქანს იქრიქრქიქ

2011-2014 Ⴀქასქანსქრქინ «ქრასგ ლქციიქ ასქასქას ხასჯიქიქქანს ხამარ» Ⴀრასქრქ Ⴀრქვანასქნქრქნი ასთქქქქქინ თარქრასქან, რასქაქინ ს მქქინასქარქ ასთქქქანქ I-XII მასქარქასქი ქრასგ ლქქქქ იქასასქრქქრქ იქქქრასგასქქცი აქასქქრთნქრქ ხამარ, ქასქმქსგ ხქქქინასქნქრქ ქიქნი, ირქქ ასქორასსთსგ Ⴀამანასქასქიქსგ Ⴀასქიქრიქქინქნქრქინ ხამასქათასქანს იქასასქრქქრქ: Ⴀორქრქნქრასქინ Ⴀნიქქქქად Ⴡრქნ ქამქასქრქნქრქ, იქიქასქინ-ქარქასქქრქ რასქანთქნქრქ ს ნსქარქქინქრქ: Ⴀასასქრქქი ხასქასქადნი ქასქმქსგ Ⴡ აქასქქრთიქ იქასასქრქქიქს, აქასქქრთასქანს თქსთრქიქს, ისიიქსქიქ იქასასქრქქიქს ს ათიქიქიქ Ⴡრქიქიქ:

2014 Ⴀქასქანსქინ Ⴀრასქრქ Ⴀრქვანასქნქრქნი ასთქქქად I-XII მასქარქასქიქ ქრასგ ლქქქქ იქასასქრქქრქ იქქქრასგასქქცი იქარქიქნქრქინ ქიქქასანსქქსგ Ⴀრანსგ იქინიქ-ქანქრქანსქი ხქმანს ქრას:

ქრასგ ლქქქქ ანქქარ Ⴡლქსთრქნიასქინ ისიიქმანს ნასქასქიქ

სქარქიქიქ ს Ⴡრქითასასქრქიქქანს ნასქასქარქიქქანს ნასქასქქნიქიქქამქ ს Ⴀანასქიქასქანს ხქსთქრქნიქასქრქთასქ www.teach.ge-ქ ხქსთ სქრთ ხამასქორქქასქციქქამქ ქრასქანასქმქსგ ქრასგ ლქქქქ ანქქარ Ⴡლქსთრქნიასქინ ისიიქმანს ნასქასქიქ: Ⴀრასგ ლქციიქ სთქორქლქი გორქრქნქრასქრქ

ყარცაყანსლუ იყასასლლლ კაყყ-ლჟლმ თლლლლლლლ ჰასთლს ლლსლმნასკან მლლლ ჳრასთასლმ რნასკლლლ ადკაყლნ ჳლლლრამასლლლლლლლლლლ ჰასმარ, ჰლზაყს იასს რლლლლლლლ ლლსლრლნ-ლრასგლრლნ ს ალლრლლლლლლლ-ლრასგლრლნ ლლსლმნასკან სლსაყნ-ლასსლ, ლლლნსლგ მლლანკამასაყნ ანლკარ კარლლ ლ სლლლლ ლლრასაყანსლლრ განსკაგლლ, კაყყ-ლჟლმ კრანსლმ ანსსლლლლ ჰსთლ:

Ազգային ուսումնական օլիմպիադա

2013-2014 ლლსლმნასკან თარლმ ადკაყლნ ლლსლმნასკან օლლმაყლლლლ ანსკაგკლ ჳრასთასლ ჲლლლ ჰანრაყლნ ლლსლმნასკან ჰლმნარკლლლლლლლლლლ, აყლ ჲლლმ იასს ლკლრასგაլლლლ ჲაყრლგნლრლმ: ლკლდ ჲაყრლგნლრლმ ადკაყლნ ლლსლმნასკან օლლმაყლლლლლ ანსკაგკლ ჰაყლრლნ, ალლრლლლლლლლ-ლლსლრლნ ლლლლლლლლ, ლკლრასგაլლლლ აკლსლრთლნლრლ მასნასკლსლგლნ იასს ჳრას ლლლლ օლლმაყლლლლლ:

Վրաց լեզու	1 572
Ոչվրացալեզու դպրոցներ)	
Առարկաներ (աղբբեջաներեն լեզվով)	1 146
Առարկաներ (հայերեն լեզվով)	1 415
Առարկաներ (ռուսերեն լեզվով)	757

Բացահայտվեցին երրորդ փուլի հիման վրա հաղթած աշակերտները, აყლ ჲლლმ ადკაყლნ ჳლლლრამასლლლლლლლლლლ նლրկაყაგლլგლზნლრ, მასնավლრասაყს, ჳრას ლლლლ ჰაղლლლლლლ ჳრჯანლმ ლლლ ჰაყაլლლლ ს მსկ ალლრლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლ:

Դպրոցական ավարտական քննություններ

2013-2014 ლლსლმნასკან თარվა ჲაყრლგსკან აվართასკან քნლლლლლლლლლლ ჰლმან վრა ლრლლ მლლლლლლლლ კრლლლლლლლ ჰაլლასთლლ ჳლასთაթლლლლლ სთასგან.

- Հაყაլლლლლლლლლ - 615
- Աղրლლლლლლლლლლლლლლ - 492
- Ռლსაլლლლლლლლ - 743

Ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցիչների համար բարձրագույն կրթության մատչելիության բարելավում

2014 ჲლლლლლლ ჰამაადკაყლნ քნლლლლლლლლლლ „4+1“ ჳრასკრლ ჳრჯანასკლნლრლმ, ჲლლლლლლლ ლლსკლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლლ ჰლსლლლლლლ ჰლსლლლლლლ ჲლსლლლლლ ჲრლლლლლლლლლლ ჰლმან վრა,

ყრასთანხი բარბრაფიუნ იოსონასკან ხასათათიოქიონინსერიონ იოსონრ ჯარონასკელი ირაციონჰ დეოქ რერეგინ.

- ცნეღხანოირ იონასკიოქიონინსერი ათერეჯანასკელი რესათი ხიონან ვრა – 456 ეღინორე,
- ცნეღხანოირ იონასკიოქიონინსერი ხაიასკელი რესათი ხიონან ვრა – 217 ეღინორე:

ღესთასკან იოსონასკან ერანაჯნორხოდ 2014 რედასკანი ჯანადაკაიინ პინოქიონინსერიონ მიასი ენეღხანოირ იონასკიოქიონინსერი ათერეჯანასკელი ს ხაიასკელი რესათერი არეიონჰნერი ხიონან ვრა ზინანასადიორვეგინ.

- ცნეღხანოირ იონასკიოქიონინსერი ათერეჯანასკელი რესათი ხიონან ვრა – 96 ეღინორე,
- ცნეღხანოირ იონასკიოქიონინსერი ხაიასკელი რესათი ხიონან ვრა - 89 ეღინორე:

ასკათემიასკან დრადრერიგ, ირანგეგ, ივ ხაიერენ ლევივ ხანდნეგ ენეღხანოირ იონასკიოქიონინსერი, 1 ეღინორე ენეიონვეგ, ისკ ირანგეგ, ივ ათერეჯანასკელი ლევივ ხანდნეგ აიას პინოქიონინ, 12 ეღინორე, აიე რევიონ მესერ სთასკად 50%-ანთეგ ერანაჯნორე: სესკ ეღინორე ხანდნეგ აფიასადრენ ლევივი ს გრასკანოქიონან რესათ:

არენს ერკიო თარი ლ, ინჯ სავორთი ს ერითასარეიოქიონან გორდეროდ ნაქასარეიოქიონინრ ანგ ლ კასნოონ არადა თაიონან ს თრანაქანასკან მთადნორეიოქიონან მრეგოიე: ვრასგ ლევივი გრეიოქიონან ს ლევივი დორევირეასკანასგონან ნაქათასკივ სთესდევეგ კაიე-ლე (www.ka.msy.ge), ნრთესე ეყროგასკან ხასასკი ერითასარეიონსერიონ ხინარავიორეიოქიონან თრევეგ ენეღგრევივე არადა თაიადრეიოქიონან მარაქონინ: ჯათეონსერი ეყარდასთრევიონ ლინ ექაიონინსერივ ს ნივერინსერივ:

III. სესეხას ს თესესკასთვიოქიონან მასესესესეიოქიონან

ჯანრეიოქიონან ხათორეიოქიონან

ჯავეესთოი დონანასკავერეიოქიონან, ხანრეიოქიონან ხათორეიოქიონანრ ჯარონასკიონ ლე ირასკანასგნესე გორდნასკან აქლანოდ ნაქასათესად მეიეონგათონინსერი: ჯანრეიოქიონან ხათორეიოქიონან 2-რე აქიევივ ამნესორეიას ნესეიონივ, იოქიეგ ლესერიონ ხათორეიოქიონან ლე «ასდაკაიინ მონამრეს» ვიორეონამასნოქიონინსერი 5 ლევივი (აფიასადრენ, თესრენ, ხაიერენ, ათერეჯანასკელი, თონსერენ):

2014 რედასკანი ხიოსთემრერიგ სკასად ამნეს თრ, რასეგ ჯარეაქ-კიერასკი თრერიგ, 23:00 დონამინ, 2-რე აქიევივ ლესერიონ ხათორეიოქიონან ლ თონსერენ «რასკასკან დონანასკ»

հեռուստահաղորդումը, որը հագեցնում է 2-րդ ակիքի ազգային փոքրամասնությունների լեզուներով հաղորդումների խումբը: Լրատվական-վերլուծական «Իսկական Ժամ» («Настоящее время») հաղորդումը ներկայացնում է Եվրոպա/ռադիո «Ազատություն» - «Ազատություն» ռադիոյի և «Ամերիկայի ձայն» ռադիոյի միասնական նախագիծը, որը իրականացվում է Վրաստանում, Էստոնիայում, Լատվիայում, Լիտվայում, Մոլդովայում և Ուկրաինայում գործող հանրային և մասնավոր հաղորդումների հետ համագործակցությամբ: Նշված հաղորդումը հիմնված է անկողնակալության սկզբունքի վրա և լսարանին առաջարկում է աշխարհում ընթացող քաղաքական գործընթացների հետաքրքիր վերլուծություն:

2014 թվականի նոյեմբերի 16-ին, հանդուրժողականության միջազգային օրը, ժողովրդական պաշտպանի գրասենյակը, ազգային փոքրամասնությունների խորհրդի որոշմամբ, 2-րդ ակիքի «Մոամբե» ծրագիրը պարզաստեց տարվա «Հանդուրժողականության նախանձախնդիր» պատվոգրով:

Ռադիոհաղորդում

2014 թվականին շարունակվեց նաև ազգային փոքրամասնությունների լեզուներով հաղորդումը «Առաջին ռադիո»-ի եթերով: Ներկայումս, Հանրային հաղորդման ռադիոեթերում «Մոամբե»-ի նորությունների լրահավաքի աուդիո տարբերակը հաղորդվում է ազգային փոքրամասնությունների լեզուներով: Լրատվական թողարկումներին արխագերեն, օսերեն, ադրբեջաներեն, հայերեն և ռուսերեն լեզուներով շաբաթական մեկ անգամ ավելանում է նաև ռադիոծրագիր վրաց լեզվով:

Թոք-շոու «Մեր բակը»

«Մեր բակը» թոք-շոուն 2013 թվականի հոկտեմբերի 1-ից փոխեց ձևաչափը և 2014 թվականին շաբաթական 4 անգամ որպես լիարժեք ֆիլմերի շարք ներկայացնում էր Վրաստանում բնակվող տարբեր ազգային, կրոնական խմբերը: Ստեղծագործական խումբը պատրաստեց նաև ֆիլմեր, որոնցում արտացոլված էին Վրաստանում բնակվող դուխոբորների, ադրբեջանցիների և այլ ազգային կամ կրոնական փոքրամասնությունների ավարությունները և տոները: Պատրաստվեցին աշխարհում ճանաչված կինոռեժիսոր Մերգո Փարաջանովի, այլ առաջավոր ոչվրացական ծագում ունեցող հայտնի մարդկանց մասին հաղորդումներ: Տարվա ընթացքում եթերում հաղորդվեց «Մեր բակը» հաղորդաշարի 40 հաղորդում:

Հանրային հաղորդման կողմից փոքրամասնություններին հատկացված ժամանակ

Հաղորդումների ձևաչափ	Անվանում	Տևողություն րոպե	Թվաքանակ , ամիս	Ընդամենը , ժամ
Հեռուստատեսային լրատվական	Ազգային մոամբե	55	11	262
Ռադիո լրատվական	Ազգային մոամբե	55	11	262
Ռադիո լրատվական	Քրդական ամենշաբաթյա	20	12	16
Լրատվական-վերլուծական	«Իսկական ժամանակ» (Ազատություն- հանր.Հաղորդում)	30	3	39
Ընդամենը տարեկան, ժամ				579

Տպագիր մեդիա

«Ազգային փոքրամասնությունների մշակույթի խթանման ծրագրի» շրջանակներում, Վրաստանի մշակույթի և հուշարձանների պահպանության նախարարության աջակցությամբ, 2014 թվականին շարունակվեց ոչվրացալեզու մամուլի ֆինանսական աջակցությունը: Նախարարության աջակցությամբ հրատարակվեցին «Վրաստան» հայալեզու թերթի 12 համար, ադրբեջանալեզու «Գյուրջիստան» և ռուսալեզու «Սվոբոդնայա Գրուզիա» և «Վեչերնի Տբիլիս» թերթերը: Նշված տպագիր մամուլը տարածվում է Վրաստանի ազգային փոքրամասնություններով բնակեցված տարածաշրջաններում:

IV. Քաղաքական ինտեգրում և քաղաքացիական մասնակցություն

Վրաստանի Կենտրոնական Ընտրական Հանձնաժողովը (ԿԸԵ), հաշվետու ժամանակաշրջանում, կրկին շարունակում է ակտիվ աշխատանքը ազգային

ფიფრამასնությունների նერკაყაგოიგჲ რნტოიონერჲ ჲაქასარ რნტორასკან მწოიოროტ ასტეიბქოი ոიოიოქოამქ, Სნჯი Ჲამარ Ჲორასკანაგქეგჲნი მჲ ჯარქ მჲიიოგათოინერ:

Ագգაჲინ ფიფრამასნությունների նერკაყაგოიგჲ რნტოიონერჲ Ჲორასკექქადოიოინ

- ԿԸՀ-ի Ჲამასკარգამან ს კათაქარამან Ჲეყაროთამენოქ 2014 Ჲქასკანჲ თტეղასკან Ჲინքნასკათაქარამან նერკაყაგოიგჲსკან ს გოქბათჲო მარამინსერჲ რნტოიოიონსერჲ Ჲამარ, კოქოქოჲან ს გჲოთოქოჲან ნაქოარაროქოჲან Ჲետ Ჲამագოქბასკოიქოამქ, აგგაჲინ ფიფრამასნությունների նერკაყაგოიგჲ აჲნ ტერიტასაროქ რნტოიონერჲ Ჲამარ, ոქქტერ ათოაიინ ანგამ Ჲინ მასნასკოიმ რნტოიოიონსერჲინ, Սამგჲს-Ձაქასქსტჲ, Կასქსტჲ ს Քქեմո Քարქოქი თარածաქოქանსერჲ 16 Ჲანორაჲინ Ჲაქოიგოიმ ათოაიინ ანგამ ანგქაგოტეგ თტეղესკათქასკან ქოთოქი Ჲანოქიქოიმნერ: Աჯასკეტონსერჲინ Ჲაოიოქქქეგ თტეղესკათქოიოინ რնტოიოიონსერჲ Ჲასათოიქოჲან, რնტორასკან ქარჯოქოჲან, რնტორასკან რնթაგასკარგტერი ს თტეղასკან Ჲინքნასკათაქარამან რնტოიოიონსერჲ მასჲინ:
- Սամგჲს-Ձაქასქსტჲ Ჲետასკան Ჲამաქսարանოიმ ს Ի.Գոգტեքաջქოქოი ანქան Ჲեქაქი Ჲետასკան Ჲამաქսարանოიმ აგგაჲინ ფიფრამასնությունների ներկաყაგოიგჲ ուսանოქნերჲ Ჲետ կაყაგավ Կարլ Պոպტერი ձსաჯაქი ქանაქեճ «Ընտოიოიონსերჲ Ჲերქ ժოქოქოქաქարასკան Ჲետოიქოჲան գարգაგման გოქბოიმ» Ჲեմაქოქ:
- ԿԸՀ-ի Ჲასთქტოქ, ჯანორაჲინ Ჲაოიოქქოიმქ 2014 Ჲქასკანჲ մաჲიսჲ 15-ից սկասბ Ჲაქტերեն ს აოქქტეჯանსերեն ქեգონსტოქ Ჲարგამანოიმ ს ქოսაქանოიმ Ჲე «Ընտორასკան Ჲետოսთատեսაჲინ Ჲაქქեստოქ», Ჲնჯაქես նას Ჲაქტերեն ს აოქქტეჯանსերեն ქեգონსტოქ Ჲարგამანեგ ԿԸՀ-ի 10 ქარկაჲინ/ქოատქასკան თტեսა-Ჲოქოქასკე, Ჲოინք თტეղაოქქեგჲინ Ჲնჯაქես ჯანორაჲინ ჯაოიოქქոման, აჲնაქես Ჲე Սამგჲს-Ձაქასქსტჲ ს Քქեմո-Քարქოქի თარածաქოქանაჲინ Ჲետოսთատեսოიოიონსերոიმ:
- ჯაჲაქեգოი ს აოქქტეჯանაქեգოი ქოագოქტოიმ, Ჲამაქასათասქასანაქար «Վოաստան» ს «Գოიოქქիստան» Ჲերქტերოიმ Ჲორաქարასქქեგ თტეղესკათქოიოინ քქեարկოქოჲան Ჲოქქ რնտოიონერჲ ձაჲն თաქოი რնթაგასկարგტერი մասჲინ:
- 2014 Ჲქასკանჲ Ჲონսჲսჲ 15-ի Ჲინքնასკათაქარამან რնտოიოიონსერჲ Ჲამარ ԿԸՀ-ի Ჲაჯოთոնასკան կաქք-Ჲეოიმ (www.cesko.ge) თტეղაოქქქად «Աგգაჲინ ფიფრამასնություններ» ქանსերჲ ქორա ქեոնქեგჲინ Ჲაქტերեն ს აოქქტეჯանსերեն ქեգონსტოქ Ჲարგამանქად რնტორასკան նოიოქტերქ: Դორ Ჲետ մჲასჲინ, կաქք-Ჲեოიმ ᲲამრնոქᲲանოიოქ რնտორագოიგսკოიმ գოქოიოქոն ունեგოქ თქქაქնსերქ Ჲაქტերեն ს

ათრეზანსებს ქეონსეროდ მათგელი ღინ ხობ რნსკესვლად თარადაზრვანსეროდ რნსკვიოდ ადგაქინ ფიოქრამასნოქონსნერი ნერკაქაგვიგიჯ რნსორადანდვადი ხამარ:

- ԿԸՀ-ი კინთასკ-კნსთონი 12 თაქრათორ, აქო ქოქოდ ადგაქინ ფიოქრამასნოქონსნერი ნერკაქაგვიგიჯ ხაქალკოი ს ათრეზანასკოი 4 თაქრათორ, აქახიქოდ ღინ რნსთოქონს ხარგერი კაქასკვიქამრ რნსთოქონსერი ს ხსთაქრქრქოდ ანდანგ ირადკლომრ:
- ԿԸՀ-ი ხამასკარდამან ს კათადარმან რესարთამნსორ, ადგაქინ ფიოქრამასნოქონსნერი ნერკაქაგვიგიჯნერი ქაოქაქაგვიგისკან, ქაოქაქასკან ს თოგვიასკან ინსთედრმან აქახიქოდმან ნაქათასკოდ, ხანოქიქომნსერი ანგკაგრესგ Գაროქარანի, Մათნსოქი, Բოქნიქა, Դმანნიქა, Մადარესოქი, Լადოქესი ს Աქასვიქისესი კვიოქერიოდ თსოქასკან რნსკვიქონს ხსთ, ոრქესდქი ნოქინასკანასგნსერი აქინ ხინსანნიქონსერი, ոრონქ ქოჯრնოქოთოდ են ადგაქინ ფიოქრამასნოქონსნერი ნერკაქაგვიგიჯნერი რნსთოქონსნერი მასნასკვიქონს:
- ԿԸՀ-ი კადმასკերქამამრ თოქოქოქასკან აქაზთაქանინ კიგ კოროქო ადგაქინ ფიოქრამასნოქონსნერი ქოქიქოქი ანოქამნსერი ანგკაგვიგ რნსთრასკან ხარგერიქო վարქანქ:

Դրամաշնորհաქին մրցოქի շրვანასկներოდ ֆինანსավորված նաქսագծեր

ԿԸՀ-ին կիგ კოროქო Ընსთრასკան ხამასკարգերի კարգავման, բարესիქոქიმան ს ուսოսման կնსთոնրնր դրամաշնորհաქին մրցოქի շրვანასկներოდ ֆինանსավորესგ ადგաქին ფიოქრამასնոქոնսների թեսայով աշխասთոქ 10 ոչկათավարასკան կადմასկերქոქონს: Դրա ხსთ միասին, ԿԸՀ-ի ხსთ համագործակვიქոქամր, რնსთრასკան համასկարգերի միջადգաქին ხինსათրամր (IFES) ადგաქին ფიოქრամասնոქոնսների ნերկაქაგვიგիჯ-րնსთրոქონსնրին იրადკկելու նაქათასკოდ ֆինանსավորესგ 6 ոչկათավարასკան կადմასկերქոქոქონს: (*Նաქսագծերի աշխարհագրասկան თեսադաշո. Մամգիս-Ջավաქեսի-Աոիգենի, Աქասვიქիս, Մսսինდა, Բորթոմի, Աქասქալաქ, Նինոծմինդա, Քվեմո Քարթი - Ծալկա, Դմաննիქա, Թերթիծոქարո, Բոქნიქա, Մათնსოქի, Գարոქարանի, Շիդա Քարթի-Խաշոქի, Կասսաქի, Գորի, Քարելի, Կաქեսի - Աქմեսთա, Թելալի, Ղվարելի, Լადոქესի, Մადարեսո, Սիդնաქի, Դեդոქիქիծոქարո, Գուրვաննի*):

Ագգային փոքրամասնությունների լեզուներով ընտրական փաստաթղթերի թարգմանություն

- Ագգային փոքրամասնություններով հոծ բնակեցված տարածաշրջանների 12 ընտրական տարածքներում ստեղծվեց 340 ընտրական տեղամաս: Պատրաստվեց և տպագրվեց երկլեզու՝ վրացերեն-ադրբեջաներեն ընտրական քվեաթերթիկ 9 ընտրատարածքի 203 տեղամասի համար (համամասնական՝ 176 900, մեծամասնական՝ 176 900, գամգեբելի՝ 176 900), 7 ընտրատարածքի 133 տեղամասի համար (համամասնական՝ 69 600, մեծամասնական՝ 69 600, գամգեբելի՝ 69 600), ինչպես նաև Մառնեուլի ընտրատարածքի չորս տեղամասի համար տպագրվեց եռալեզու՝ վրացերեն-ադրբեջաներեն-հայերեն ընտրական քվեաթերթիկներ (համամասնական 3 000, մեծամասնական 3 000, գամգեբելի՝ 3 000): Բացի ընտրական քվեաթերթիկներից, թարգմանվեց և տպագրվեց. Համընդհանուր ընտրացուցակը, քվեարկության շենքը և ընթացակարգերն արտացոլող պաստառներ, ընտրողների ֆլայերներ և քվեաթերթիկը լրացնելու կարգը վրացերեն-հայերեն և վրացերեն-ադրբեջաներեն լեզուներով:
- Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի 1 522 հայ և 898 ադրբեջանցի անդամի համար թարգմանվեց և վրացերեն-հայերեն և վրացերեն-ադրբեջաներեն լեզուներով տպագրվեց. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների ուղեցույց-հրահանգը, հանձնաժողովի նախագահի հրահանգը, ընտրողների հոսքը կարգավորող հանձնաժողովի անդամի գործառույթները, ընտրական տեղամասային հանձնաժողովի քարտուղարի իրավասությունները քվեարկության օրը, ընտրողներին գրանցող հանձնաժողովի անդամի գործառույթները, ընտրական քվեատուփը և հատուկ ծրարները վերահսկող հանձնաժողովի անդամի գործառույթները և փոխադրական ընտրական քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամի գործառույթները: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների «Քվեարկության օրվա ընթացակարգերը» ուսումնական ֆիլմը մատչելի էր ենթագրերով (սուբտիտրերով): Հանձնաժողովի անդամներին վարժանքներ անցկացվեցին նրանց հասկանալի լեզվով:

Ընտրական փաստաթղթերը թարգմանվեցին Ընտրական համակարգերի միջազգային հիմնադրամի (IFES) ֆինանսական աջակցությամբ և ԿԸՀ-ի հետ համագործակցությամբ:

ենթასკათიუჯი վերასկանգնում

Հաշվետու ժամանակաշրջանում, Վրաստանի տարածաշրջանային զարգացման և ենթասկատիუջի նախարարությունը կատարեց հետևյալ աշխատանքները.

- Մշակվեցին ազգային փոքրամասնություններով հոծ բնակեցված տարածաշրջանների զարգացման ռազմավարությունների գործնական պլաններ,
- Մշակվեցին ենթասկատիուջի վերասկանգնման ներդրումային նախագծեր և աջակցություն ցուցաբերվեց դրանց իրականացմանը,
- Շարունակվեց գյուղի աջակցության ծրագիրը և դրա իրականացման մոնիթորինգը,
- Շարունակվեց միջսահմանային համագործակցության զարգացման աջակցությունը:

Իրականացված նախագծեր (տարածաշրջանային զարգացման հիմնադրամ).

- Քվեմո Քարթլի - 14 789 000 լարիի արժողությամբ 81 ներդրումային նախագիծ,
- Սամցխե-Ջավախեթի – 12 657 987 լարիի արժողությամբ 34 նախագիծ,
- Կախեթի (Լագոդեխի և Ախմետայի մունիցիպալիտետներ) – 4 379 000 լարիի արժողությամբ 13 նախագիծ:

Վրաստանի ավտոմոբիլային ճանապարհների դեպարտամենտի տվյալներով, իրականացվեցին ճանապարհների շինարարության հետևյալ նախագծերը.

- Քվեմո Քարթլի –17 936 000 լարիի արժողությամբ 10 նախագիծ,
- Սամցխե-Ջավախեթի – 12 736 300 լարիի արժողությամբ 4 նախագիծ,
- Կախեթի (Ախմետա, Լագոդեխի) – 5 016 000 լարիի արժողությամբ 4 նախագիծ:.

Ջրամատակարարման ընկերության նախագծերի թվաքանակը և արժողությունը կազմեց.

- Սամցխե-Ջավախեթի – 10 730 737 լարիի արժողությամբ 2 նախագիծ,
- Քվեմո Քարթլի - 3 290 451 լարիի արժողությամբ 3 նախագիծ:

2014 թվականին երկրի մասշտաբով շարունակվեց գյուղի աջակցության ծրագրի իրականացումը: Ծրագրի բյուջետային ֆինանսավորումը, ինչը կազմում էր 50 մլն լարի, ծախսվեց գյուղում առաջնահերթային սոցիալ-տնտեսական կարիքների աշխատանքների

վրա, մասնավորապես, տեղական ենթակառուցվածքի օբյեկտների, դրանց բարեկարգման և նաև գյուղատնտեսական ոլորտի վրա: Կոնկրետ գյուղի նկատմամբ, գումարի կիրառման նպատակայնությունը որոշվեց գյուղական ժողովի, հանրային քննարկումների և հարցումների հիման վրա: Ծրագիրը նախատեսում էր բնակչության ակտիվ ընդգրկվածություն:

Մանր ֆերմերային տնտեսությունների և ասոցիացիաների ստեղծման և զարգացման նպատակով, հաշվետու ժամանակաշրջանում, տարածաշրջանային զարգացման գործակալությունները ինտենսիվ կերպով կազմակերպում էին թեմատիկ հանդիպումներ, վարժանքներ և սեմինարներ տեղական, այդ թվում ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցիչ ձեռներեցների համար:

VI. Մշակույթի և ինքնագոյի պահպանում

Հաշվետու ժամանակաշրջանը աչքի էր ընկնում մշակույթի աջակցության նպատակով անցկացրած բազմազան միջոցառումներով, որոնք ծառայում էին ազգային փոքրամասնությունների ինքնագոյի պահպանությանը, նրանց մշակութային ժառանգության պաշտպանությանը և զարգացմանը: Կազմակերպվեցին փառատոներ, մրցույթներ, ցուցահանդեսներ, հիշատակի երեկոներ, միջմշակութային երկխոսության ձևաչափով հանդիպումներ, գրական-ճանաչողական շնորհանդեսներ և այլն:

Վրաստանի ազգային փոքրամասնությունների մշակույթի պահպանության-զարգացման, ժողովրդականացման, վրաց մշակութային տարածությունում ինտեգրման տեսակետից Վրաստանի մշակույթի և հուշարձանների պահպանության նախարարությունը «Ազգային փոքրամասնությունների աջակցություն» ծրագրի շրջանակներում 2014 թվականին աջակցություն ցուցաբերեց մի շարք նախագծերի.

- Վրացի և հրեա ժողովուրդների միջև 26 դարյա բարեկամությունը նշելու համար անցկացվեցին ամբողջ շարք կառավարական միջոցառումներ, այդ թվում. ՀԻԻԱ Շոթա Ռուսթավելու անվան պրոֆեսիոնալ պետական թատրոնում անցկացվեց վրաց-հրեական 26-դարյա բարեկամությանը նվիրված տոնական համերգ, բացվեց Գ.Բաազովի անվան հրեական ազգագրական-պատմական թանգարան, ինչպես նաև կազմակերպվեց Վրաստանում հրեա ժողովրդի կենցաղը-կյանքը արտացոլող ցուցանմուշների ցուցահանդես, էլեկտրոնային ձևաչափով պատրաստվեց «26 դար» նախագիծը, որը արտացոլում էր վրացի և հրեա ժողովուրդների միջև պատմա-մշակութային փոխհարաբերությունների բոլոր արժանահիշատակ երևույթները,

ერეკონ, არჩელ ჯარიანი, ხიჯათასკი ერეკონ, ზესან რაქიქისი ვევერე, ჟარვანოქიონინერი ჳნორხანოესერ, ზრონდის სკრეყანის ერეკონ, ჳან ჳამნერი ასოედოვრობოქონერ ნქირვოდ ხამნერდერ ს აქონ:

ვრასთანის ასორთის ს ერითასაროქონის ვორდეროქ ნაქასაროქონის ქრასანავროდ მქოვგოთონინერი

ღავქეთონი თამანასკავრვანთონ, ნაქასაროქონინერ ქრასანავრეგ ამნოვ ჳარვ დრავრერ ს ნაქასოდერ.

- სამგის-ღავქასერის, ზქნონ ზარქისი ს ვასერის თარადავრვანინერი ავვასინ ქოვრამასანოქონინერი ინერკასავოვქი 540 ერითასარო მასნასვრეგ თქისქისონ ამნვსავვოდ მქვავვასინ მარვასკან მრვავარერის ვრავანოასქივ, ნოვერისვ ს დონოქივ:
- ასასვქისეთონ ამნვსავვრეგ სნასერის მქვავვასინ ერითასაროასკან ზონოქოქისი ქათათონ-2014, ნრის ვრასთანის თარერ თარადავრვანინერი 14 ჟიმნერონ მასნასვრეგ 400 ერითასარო, ქათათონის ხრავქირვოდ ზინ ნას ერკონ ჟიმნერ ჳასასთანისვ ს ანერერვანისვ:
- თოქასონ ამნვსავვრეგ «**ვასაროასკან ზქეთო**» ქათათონერ, ნრის ვრვანასკინერონ კავმასკეროქონინერ ზინ ერითასარო ზქეთისონინერი ამნნორვო ქარასეთოქონის ნასერ ს ქორდერ,
- ვრავ ს თო ერითასარონინერი ხამარ კავმასკეროქონინერ ნონონას-ღანავოვასკან «**ერითასარო ქასოთარარ ლსოქონ**» ვრვავოქონინერ, ნრის ვრვანასკინერონ ვორვ 20 მასნასქივ ავგქლვ 5 ერკის (თორქის, ჳონასთან, სასკეთონის, სერქის, ვთონ) ს დანოქავვოქ ექროვავქი ერითასარონინერი ხამასარონასკან სქანქინ,
- ამნვსავვრეგ ***მქვანხათასკან ნონასკოქონინერი ს ხოთოქასკოქონინერი კათოქარონის ვარდონქ***, ნრის მასნასვრეგის ვორვ 50 ხო, ათერერვანვქი, ვორო, ქისთ, თონ ს ვქენ ერითასარონინერი: ხნვქეს ნას რქარქისი აროაროათოქონის ნონონასკან კენთონთონ ვორვ 50 ერითასარო მასნასვრეგ ნაქასოდის კათოქარონის ს მნნვმნთის ვარდონქინ, «**ერითასარონინერო ავთონქინერისვ ნოქონ**» ნაქასოდის ვრვანასკინერონ ამნნასკან ვარვავმონის ვარდონქინერ ს სნმინარინერ ამნვსავვრეგის ნას ავვასინ ქოვრამასანოქონინერი ინერკასავოვქი 120 ერითასარონინერი ხამარ:
- ვრასთანის ექროქინთევრონის ვორდეროვქი ქრავქემონის ნოვასთასკოქონინერი ქოვრამასანოქონინერი ინერკასავოვქივ ერითასარონინერი ხამარ ქრასანავვრეგ

ბრავი «*Միասին եկրոպական ընտրության համար*», որի շրջանակներում տեղեկատվական հանդիպումներ և սեմինար-բանավեճեր անցկացվեցին Ախալքալաքի, Ախալցխի, Նինոծմինդայի, Ադիգենի, Ասպինձայի և Բորջომի մունիցիպալիտետներում: Ծրագրում ընդգրկվեցին ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցիչ շուրջ 500 երիտասարդներ:

VII. Հաշտեցման և քաղաքացիական իրավահավասարության հարցերով պետական նախարարի աշխատակազմի իրականացրած գործունեություն

Հաշտեցման և քաղաքացիական իրավահավասարության հարցերով պետական նախարարի աշխատակազմը ակտիվորեն ընդգրկված էր Հաշտեցման և քաղաքացիական ինտեգրման ազգային հայեցակարգի և 2014 թվականի Գործնական պլանի իրականացման գործընթացում: Հաշվետու ժամանակաշրջանում, պետական նախարարի աշխատակազմը ղեկավարում էր միջգերատեսչական հանձնաժողովի աշխատանքը, մասնավորապես, անցկացրեց հանձնաժողովի ընդլայնված նիստեր, ինչպես նաև թեմատիկ աշխատանքային խմբերի հանդիպումներ կրթության և պետական լեզվի, մեդիայի և տեղեկատվության մատչելիության ուղղություններով, մշակեց առաջարկություններ և հանձնարարականներ: Թեմատիկ աշխատանքային խմբերի ձևաչափով գործունեությունը այն բանի հնարավորություն է ընձեռում, որ տարբեր հարցերի քննարկմանը ընդգրկվեն ոչկառավարական կազմակերպությունները, փորձագետներ և բոլոր այն ակտորը, ով աշխատում է նշված հարցերի վրա: Պետական նախարարի աշխատակազմը, միջգերատեսչական հանձնաժողովի հետ միասին, պատրաստեց և ներկայացրեց 2013 թվականի Գործնական պլանի զեկույցը և 2014 թվականի Գործնական պլանը:

Պետական նախարարի աշխատակազմը, անկախ փորձագետների խմբի հետ միասին, պատրաստեց նաև Ներողամտության և քաղաքացիական ինտեգրման ազգային հայեցակարգի և 2009-2014 թվականների Գործնական պլանի կատարման գնահատման փաստաթուղթը: Նոր ռազմավարության և Գործնական պլանի մեջ արտացոլվեց բոլոր այն դրական արդյունքը, ինչը բացահայտվեց գնահատման գործընթացում, ի նկատի կառնվեն խախտումները և թերությունները: Գնահատման փաստաթուղթը ներկայացվեց միջգերատեսչական հանձնաժողովին, ազգային փոքրամասնությունների խորհրդին, փորձագետներին, միջազգային կազմակերպություններին և դիվանագիտական կորպուսին: Փաստաթղթի շուրջ քննարկում տեղի ունեցավ նաև տարածաշրջաններում (Ախալքալաքի, Մառնեուլի, Դմանիսի) ոչկառավարական կազմակերպությունների, համայնքի առաջնորդների,

լնքնակաոակարման ներկայացոլղլնրղ և բնակղոլոյան մասնակղոլոյամբ: Գնահատման փաստաթոլղթը թարղմանվեղ անղլերեն և ոլոսերեն լեղոլներոլ, էլեկտրոնայղն տարբերակը տեղաղղրվեղ պետական նաղարարղ աղղաստակաղմղ կայք-էղոլմ, փաստաթղթղ կապակղոլոյամբ պատրաստվեղ նաս հրապարակոլմ:

Կրթոլոյան ոլղղոլոյամբ, հաղվետոլ ժամանակաղղջանոլմ, մղ շարք հանղղպոլմներ կայացան Քվեմո Քարթղղոլմ բնակվող երղտասարղղոլոյան հետ, որղ ժամանակ նրանք տեղեկատվոլոլոլն ստացան «4+1» ծրաղղղղ մասղն: Աղղաստանքայղն հանղղպոլմներ կայացան նաս Մաոնեոլղոլմ, Դմանղսոլմ, Գարղաբանոլմ, Աղղալքալաքոլմ և Թբղղղսղղոլմ ողղրացալեղոլ ողղրողնրղղ և վրաց լեղվղ տներղ մանավարժ-ոլոսոլղղնրղղ, աղակերտներղ, նրանղ ծնողներղ և ողկաոակարական կաղմակերպոլոլոլմներղ ներկայացոլղղնրղղ հետ:

2014 թվականղ հոլնղղսղն պետական նաղարարղ աղղաստակաղմղ կաղմակերպմամբ, քնոլոլոլմներղ աղղայղն կենտրոնղ հետ մղասղն Մաոնեոլղոլմ անղկացվեղ ձղմողղղներղ նաղարաթեստավողրոլմ, որղն մասնակղեղ Քվեմո Քարթղղոլմ բնակվող 250 երղտասարղղ:

Աղղայղն փոքրամասնոլոլոլմներղ ներկայացոլղղ երղտասարղղներղ, որոնք ներկայացնոլմ էղն հայեղակարղղ ոաղմավարոլոյան բոլոր ոլղղոլոլոլմներոլմ որև էղմնական թղրաղղայղն խոլմբ, աոանձնահատոլկ ոլղաղղրոլոլոլմ հատկացվեղ հաղվետոլ ժամանակաղղջանոլմ:

- Երղտասարղղները ակտղղվորեն մասնակղոլմ էղն տարբեր տեսակղ մղակոլոթա-ձանաղղղական մղղողսաոոլմներղն և էքսկոլրսղղներղն: 2014 թվականղն շոլրղ 50 աղղրբեղանղղ ոլոսանող այղեղեղ Կաղղեթղ պատմական հոլղարձանները, Քվեմո Քարթղղղղ շոլրղ 20 աղակերտ հղղղրոնկալվեղ Վրաստանղ աղղայղն թանղարանոլմ, Պանկղղղ կղղրձղ աղակերտները այղեղեղղն Թբղղղսղղ աղղաղղրական թանղարան, նղվաձ ժամանակաղղջանոլմ գրական-պատմական-ձանաղղղական մղղողսաոոլմներ անղկացվեղղն նաս Դարաղղալար ղղղղղղ և Դոլղղղ հանրայղն ողղրողնրոլմ,
- Երղտասարղղոլոյան ղղջանոլմ մեձ հետաքրքրոլոլոլմ են աոաղացնոլմ տարբեր գերատեսղղոլոլմներղ ներկայացոլղղնրղղ հետ տեղեկատվական հանղղպոլմները: Նրանղ տրվոլմ է հնարավողրոլոլոլմ ծանոթանալոլ տարբեր իղղղանական կաոոլղվաձքներղ գործոլնեղղոլոյանը, անմղղղականորեն որողղոլմ ընղղոլնող ողղմբերղղ լսելոլ նրանղ տեսակետը հրատապ հարղերղ մասղն և ծանոթացնելոլ նաս իրենղ կարծղղներղն: Պետական նաղարարղ աղղաստակաղմղ կաղմակերպմամբ, 2013-14 թվականներղն Քվեմո Քարթղղղղղ և Սամղղղե-Ձավաղղեթղղ երղտասարղղները գտնվոլմ էղն Մպողրողղ և երղտասարղղոլոյան գործերոլմ նաղարարոլոլոլմնոլմ, ոլոսոլղղնրղղ

Դեդոփիլիսծդարոյի մոնիցիլլալիտեոի ճոթի գյուղոմ՝ տեղոմ գոյոթոյոն ունեցող իրավիճակը և բնակչոթյան հիմնախնդիրները ուսոմնասիրելու համար:

Միջգերատեսչական հանձնաժողովի անդամները մասնակցոթոյոն ունեցան նաև միջազգային միջոցառոմներին, որոնց նլատակը տարբեր երկրների փորձի փոխանակոմն էր: 2014 թվականի սեպտեմբերին Եվրամիոթյան TAIEX- ծրագրի աջակցոթյամբ փոխանակման այց իրականացվեց Հարավային Տիրոլոմ: Այցի շրջանակներոմ, փոխանակվեց և կիսվեց փորձը կրթոթյան, պետական լեզվի ուսուցման և նաև ազգային փոքրամասնոթոյոնների մասին տեղեկատվոթյան մատչելիոթյան տեսանկյունից:

Հատկանշական է Պետական նախարարի աշխատակազմի և պետական միջգերատեսչական հանձնաժողովի արդյունավետ համագործակցոթոյոնը և հաճախակի թեմատիկ հանդիլլոմները Վրաստանի ժողովրդական պաշտպանի աշխատակազմին առընթեր գործող ազգային փոքրամասնոթոյոնների խորհրդի հետ: Հաշվետու ժամանակաշրջանոմ, պետական նախարարի աշխատակազմը նոյնպես սերտորեն համագործակցոմ էր քաղաքացիական սեկտորի, միջազգային կազմակերպոթոյոնների, երկրոմ լիագորագրված դիվանագիտական կորպուսի, տեղական և միջազգային փորձագետների հետ:

Գործնական պլանի իմլլեմենտացիլլի գործընթացոմ, պետական նախարարի աշխատակազմը մշտական հաղորդակցոթոյոն ուներ տարածաշրջանների տեղական բնակչոթյան, ինքնակառավարոմների և ոչկառավարական կազմակերպոթոյոնների հետ, կանոնավոր կերպով ստանոմ էր տեղեկատվոթոյոն քաղաքացիներից, արձագանքոմ էր աշխատակազմոմ ստացված առաջարկոթոյոններին և ուղղոթոյոններին:

Պետական նախարարի ներկլլացուցիչը Քվեմո Քարթլիոմ համակարգոմ էր աշխատակազմի աշխատանքը տարածաշրջանոմ:

Հաշվետու տարվա ընթացքոմ, Հաշտեցման և քաղաքացիական իրավահավասարոթյան հարցերով Վրաստանի պետական նախարարի աշխատակազմը Վրաստանոմ բնակվող ազգային և կրոնական փոքրամասնոթոյոններին՝ ինչպես բնակչոթյանը, այնպես էլ դիվանագիտական կորպուսին պարբերաբար շնորհավորոմ էր նրանց ազգային և կրոնական տոների կապակցոթյամբ: